

Yle-arkisto tilitysohjesääntö

7.3.2024

Tämä tilitysohjesääntö koskee tekijänoikeuskorvauksia, joiden tilittämisestä on 21.12.2022 tehty SOPIMUS YLEN ARKISTOSSA OLEVAN DRAAMA-AINEISTON TILAUSPOHJAISESTA VÄLITTÄMISESTÄ JA YLEN ELÄVÄSTÄ ARKISTOSTA YLEISRADIO OY:n ja SUOMEN NÄYTTÉLIJÄLIITTO RY:n ja FILMEX RY:n välillä (arkistosopimus).

Arkistosopimus koskee Ylen omatuotantoisten ohjelmien (ml. tv-draama, kuunnelma, viihde) on-demand -välittämistä Ylen verkkotallennuspohjilla (Areena, Elävä arkisto).

Arkistosopimuksen perusteella Yle voi pitää saatavilla ohjelmia verkkopalvelussa vuosittain seuraavasti:

- 25 tuntia tv- ja 25 tuntia kuunnelmamateriaalia, joka on lähetetty **5-9 vuotta** aikaisemmin
- 200 tuntia av- ja 125 tuntia audiomateriaalia, joka on lähetetty **10-34 vuotta** aikaisemmin
- 85 tuntia av- ja 150 tuntia audiomateriaalia, joka on lähetetty vähintään **35-49 vuotta** aikaisemmin

Kun **50 vuotta** on tullut kuluneeksi ensiesitysvuodesta, teos poistuu arkistosopimuksen piiristä, vaikka se edelleen olisikin saatavilla palvelussa.

Arkistosopimus on voimassa 22.12.2022 – 31.12.2024.

Näyttelijöiden ohjelmakohtaiset tekijänoikeuskorvaukset määräytyvät tämän ohjesäännön periaatteiden ja laskentakaavojen mukaisesti Ylen ilmoittamien ohjelma- ja näyttelijätietojen perusteella.

Näyttelijän tekijänoikeuskorvauksen laskennassa otetaan huomioon:

- näyttelijän alkuperäispalkkion laatu, määrä ja maksuvuosi
- korvattavan ohjelman ensilähetysvuosi, pituus ja esilläolo aika

Filmexin hallitus päivittää tätä ohjetta tarpeen mukaan tilityskausittain.

Ajantasainen tilitysohjesääntö pidetään nähtävillä Filmexin internetsivuilta www.filmex.fi

1. Tilitykset

1.1 Yleistä

Ylen arkistokorvauksen tilitykset perustuvat Yleltä saatuun tietoon esille saatetuista ohjelmista ja niissä esiintyvistä näyttelijöistä.

Oikeudenhaltijoiden henkilökohtaiset korvaukset määräytyvät tämän ohjesäännön mukaan.

Filmex suorittaa tilityksen pääsääntöisesti kerran vuodessa. Korvausvuosi määrittyy ohjelman esillelaittovuoden mukaan.

Filmexin hallitus päättää vuosittain tilitettävästä summasta, hallintokulupidätyksestä sekä varauksesta ns. tuntemattomille oikeudenhaltijoille.

Tilityksessä ovat mukana ohjelmat, joiden ensilähetysvuodesta on kulunut enintään 50 vuotta ja, joita Yle ei ole jo lunastanut.

1.2 Oikeudenhaltijat / näyttelijät

Arkistosopimuksen korvauksen piiriin kuuluvat ne oikeudenhaltijat, jotka Yle ilmoittaa seuraavilla nimikkeillä: *näyttelijä, amatöörinäyttelijä tai lapsinäyttelijä* (näyttelijä)

Korvauksen piiriin kuulumisen edellyttää, että näyttelijä on Ylen toimittamien tietojen mukaan saanut tehtävästä sitä koskevan korvauksen (=alkuperäispalkkio).

1.3 Tilityslaskelma

Tilityslaskelmalla tarkoitetaan koko korvattavan vuoden kaikkien korvattavien ohjelmien ja kaikkien korvausta saavien näyttelijöiden yksilöityä ja eriteltyä tilitysohjesäännön mukaan tehtyä laskelmaa.

Vuosittainen tilityslaskelma voidaan suorittaa vasta kun koko tilitettävä vuosi on kulunut, ja Yleltä on saatu kattavat tiedot ohjelmista ja näyttelijöistä.

Tilityslaskelmassa ohjelmalla tarkoitetaan teosta, jolle Yle ilmoittaa oman tuotantonumeron. Ohjelma voi olla myös sarjan osa.

1.4 Tekijäkohtainen tilityslaskelma

Filmex toimittaa jokaiselle korvausta saavalle laskelman, josta ilmenee seuraavat asiat:

- korvatun teoksen tiedot
- Ylen maksama alkuperäinen korvaus
- ohjelmakohtainen korvaus
- ennakonpidätys, määrä ja peruste
- mahdollinen hallintokulupidätys

2. Tilitysperusteet

2.1 Alkuperäispalkkio

Vuosittain tilitettävät korvaukset lasketaan tilitysohjesäännön mukaan mahdollisimman tarkassa suhteessa kunkin tuotannon ohjelmakohtaisiin näyttelijän alkuperäisiin palkkioihin (=alkuperäispalkkio).

Mikäli tietoa alkuperäispalkkiosta ei saada Ylestä, määritellään laskennassa käytettävä alkuperäispalkkion korvaava luku käyttäen muita saatavilla olevia tietoja, joita ovat esim.:

- tiedot teoksen uusintakorvauksista
- tiedot teoksen kaupallisen käytön korvauksista
- yksittäiset dokumentoidut palkkiotiedot

Mikäli mitään tietoja ei saada, määritellään laskennassa käytettävä alkuperäispalkkion korvaava luku käyttäen muita saatavilla olevia yleiseen ja erityiseen palkkiotasoon perustuvia tietoja.

2.2 Rahan arvon muutoksen huomioiminen (indeksi)

Rahanarvon muutosta korjaavana kertoimena laskennassa käytetään tuoreinta Tilastokeskuksen rahanarvokerrointa (indeksi).

2.3 Ohjelman ensilähetysajankohdan huomioiminen (ohjelmaikäluokka)

Korvauksen piiriin kuuluvat teokset luokitellaan kolmeen ohjelmaikäluokkaan.

Luokittelu perustuu arkistosopimuksessa määriteltyihin kategorioihin.

Ohjelmaikäluokka määräytyy ensilähetyspäivän mukaan; alkaen kun viisi vuotta ensilähetyksestä tulee kuluneeksi ja päättyen, kun viisikymmentä vuotta on tullut kuluneeksi ensilähetysvuodesta.

Ohjelmaikäluokat:	I	/	II	/	III
Vuotta julkaisusta:	5-9	/	10- 34	/	35 – 49

2.4 Indeksien ja ohjelmaikäluokan yhdistäminen (Filmex – indeksi)

Tilitettävien korvausten vuosittaisessa laskennassa indeksi ja ohjelmaikäluokka yhdistetään käyttämällä seuraavaa matemaattista kaavaa:

Ohjelmaikäluokka I (Vuodet: 5-9) = ((0+ indeksi) /1)

Ohjelmaikäluokka II (Vuodet: 10- 34) = ((1+ indeksi) /2)

Ohjelmaikäluokka III (Vuodet: 35 – 49) = ((2+ indeksi) /3)

2.6 Korvauskerroin

Korvauskerroin lasketaan jakamalla jaettava kokonaissumma Filmex - indeksillä korjattujen alkuperäispalkkioiden summalla.

2.7 Ohjelmakohtainen korvausosuus

Näyttelijän ohjelmakohtainen korvausosuus lasketaan kertomalla Filmex-indeksillä korjattu alkuperäispalkkio korvauskertoimella.

2.8 Ohjelman esilläolo aika arkistossa

Arkistosopimuksen mukaan esille tuotu ohjelma voi olla esillä kerrallaan 12kk, tai sarjan osia voi vaihtaa kerran esilläolo aikana, käytännössä tarkoittaa 6kk + 6kk.

Mikäli ohjelmaan kohdistuu pääsääntöinen 12 kk esilläolo aika, käytetään laskennassa kerrointa 1.

Mikäli ohjelmaan kohdistuu pääsäännöstä poikkeava 6 kk esilläolo aika, käytetään laskennassa kerrointa 0,5.

3. Alkuperäisen palkkion määrittely laskentaa varten

Tieto alkuperäisistä palkkioista saadaan Yleltä.

Täsmällisesti ilmoitetut palkkiot siirretään laskentaan sellaisenaan. Jos täsmällistä tietoa ei ole saatavilla, sovelletaan tämän ohjeen periaatteita.

3.1 Näyttelijän freelancetyösopimus

Ylestä saadut tiedot merkitään alkuperäiseksi palkkioksi sellaisenaan.

3.2. Ylestä saadaan vain uusintakorvaustiedot (freelancerit)

Yle pystyy osasta tuotantoja ja/tai osasta palkkioita toimittamaan vain uusintakorvaustiedot.

Uusintakorvaus muutetaan alkuperäispalkkioksi muuttamalla uusintakorvauksen määrittelyvuoden korvaussumma alkuperäisen palkkiomaksuvuoden summaksi käyttämällä Tilastokeskuksen rahanarvokerrointa tai saatavilla olevaa vastaavaa tilastoitua tietoa. Saatua muutettu luku merkitään alkuperäispalkkioksi.

3.3 Ylen aikapalkkaiset / Yle kk-palkka

Aikapalkkaisten ohjelmakohtaisia palkkioita ei ole saatavilla, koska näyttelijöiden suoritteita (roolin suuruus, työmäärä) ei ole koskaan eriytetty ohjelmakohtaisesti Ylessä. Yle ei pysty myöskään toimittamaan tietoja aikapalkkaisten henkilökohtaisista palkoista. Em. perusteilla on päädytty käyttämään laskennallista kuukausipalkkakeskiarvoa/vuosi.

Alkuperäispalkkion laskennallisena perusteena käytetään pääsääntöisesti kunkin tuotantovuoden keskimääräistä Yle-näyttelijän kuukausipalkkaa (kk-palkka).

Mikäli aikapalkkaisella on merkitty (poikkeuksellisesti) ohjelmakohtainen alkuperäispalkkio, käytetään tietoa sellaisenaan.

3.4 Freelance kk-palkka

Alkuperäispalkkion laskennallisena perusteena käytetään Ylen ilmoittamaa kuukausipalkkaa (kk-palkka).

Mikäli todennettua tietoa kuukausipalkasta ei ole saatavilla, kuukausipalkkana käytetään kunkin vuoden Yle-näyttelijän kk-palkkaa.

3.5 Ohjelmakohtaisen alkuperäispalkkion laskeminen kuukausipalkan perusteella

Maksuvuoden Yle-näyttelijän kuukausipalkka muutetaan tuntipalkaksi:

aiheutumivuoden kk-palkka / kuukauden työtuntimäärä (157,5h) = laskennallinen tuntipalkka

Tuntipalkka kerrotaan työhön käytetyn arvioidulla työajalla käyttäen seuraavia määreitä:

TV 1 h työaika = 1 min. valmis ohjelma

Kuunnelma 1 h työaika = 3 min. valmis ohjelma

(Valmis ohjelma tarkoittaa ohjelman (lähetys)kestoja, jonka Yle ilmoittaa julkaisuraportissa.)

Alkuperäispalkkioksi ohjelmaan merkitään kuukausipalkkaisen näyttelijän osalta summa, joka saadaan kertomalla tuntipalkka työajalla.

3.6 Erityiset tapaukset

1) Yleltä ei tietoa, kuinka monessa sarjan osassa näyttelijä esiintyy (Ylen aikapalkkaiset / freelance kk-palkka)

Mikäli Yleltä ei saada tietoa, kuinka monessa sarjan yksittäisessä osassa näyttelijä esiintyy, ohjelmakohtainen alkuperäispalkkio lasketaan ja merkitään niin kuin näyttelijä esiintyisi sarjan ensimmäisessä osassa.

2) Ns. könttäpalkat ja yleistuotantonumerot (freelancerit)

Ylen palkkioraporteissa esiintyy sarjatuotannossa palkkioiden osalta seuraavia poikkeamia:

- kaikki palkkiot yhtenä könttänä
- ohjelman yleistuotantonumeroon on sisällytetty näyttelijän eri osiin tekemiä töitä

Ohjelmakohtaiseksi alkuperäispalkkioksi merkitään ko. tuotantoihin oikeudenhaltijalle hänen palkkiostaan muodostuva osakohtainen keskiarvo.

3) Ei palkkiotietoja (freelancerit)

Puuttuvien palkkiotietojen osalta alkuperäispalkkioksi määritellään seuraavan luokittelun mukainen osuus alkuperäisen palkkionmaksuvuoden freelancetyöehtosopimuksen (TV/kuunnelma) minimipalkkiosta.

Merkinnät tekijätiedoissa (näyttelijän tehtävä):

näyttelijä	100 %
amatööri	50 %
lapsi	25 %
puuttuva merkintä	25 %

Mikäli Yleltä ei saada tietoa, kuinka monessa sarjan yksittäisessä osassa näyttelijä esiintyy, ohjelmakohtainen alkuperäispalkkio lasketaan ja merkitään niin kuin näyttelijä esiintyisi sarjan ensimmäisessä osassa.

4. Hallintokulupidätys

Filmex ry tekee hallintopidätyksen koko korvaussummasta ennen oikeudenhaltijakohtaista korvauslaskentaa ja tilityksiä. Hallintokulupidätys kokonaissummasta on 4 % vuonna 2024. Tilitettäväksi jää vuosittainen korvaussumma vähennettynä hallintokulupidätyksellä.

Oikeudenhaltijalle ei tule tämän jälkeen erillistä henkilökohtaista hallintokulupidätystä, ja tilitysilmoituksella hallintokulupidätyksen kohdalla lukee 0 euroa.

4.1 Vähennykset muihin tarkoituksiin

Korvauksista ei tehdä muita vähennyksiä kuin em. hallintokulupidätys.

5. Perikunnat

Arkistokorvaus tilitetään oikeudenhaltijan perillisille sen jälkeen, kun Filmexille on toimitettu perillisiä koskevat selvitykset.

Korvaukset tilitetään joko kuolinpesälle tai perinnönjaon tultua toimitetuksi suoraan perillisille tai testamentinsaajalle.

Korvaus on perikunnalle tai perilliselle pääomaverotettavaa tuloa.

6. Tuntemattomat oikeudenhaltijat

Tilityksessä mukana oleviin ohjelmiin osallistuneille ns. tuntemattomille näyttelijöille tehdään varaus vastaisten vaatimusten varalle. Varattavan osuuden määrästä päättää Filmexin hallitus tilityskausi kerrallaan.

7. Ohjesäännön soveltaminen

7.1 Soveltaminen, tulkinta ja muuttaminen

Tämän tilitysohjesäännön soveltamista, tulkintaa ja muuttamista koskevat kysymykset ratkaisee Filmexin hallitus.

7.2 Korvausvaliokunta

Filmexin hallitus valitsee joukostaan kolme jäsentä, jotka muodostavat korvausvaliokunnan tilityskaudeksi kerrallaan.

Korvausvaliokunnan tehtävä on käsitellä ja ehdottaa Filmexin hallitukselle ratkaisuja tilanteisiin, joissa Ylen raportit ovat puutteelliset.

Korvausvaliokunnan sihteerinä toimii toimitusjohtaja.

Filmexin vuosikokous päättää korvausvaliokunnan jäsenen palkkiosta.

8. Oikaisuvaatimus

Arkistokorvausta saaneella näyttelijällä on mahdollisuus pyytää korvauksen oikaisua Filmexin hallitukselta kirjallisesti 6 kk:n sisällä korvausten maksamisesta.

Oikaisuvaatimuksesta tulee käydä ilmi oikaisuvaatimuksen yksilöidyt perusteet sekä niitä koskeva asiakirja-aineisto.

Mikäli Filmexin hallitus ei hyväksy tehtyä oikaisuvaatimusta, oikaisuvaatimuksen tekijälle annetaan ohjeet asian viemiseksi eteenpäin.

9. Voimaantulo

Tämä tilitysohjesääntö tulee voimaan 7.3.2024, ja sitä sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2023 esillä olleiden ohjelmien tilittämiseen.

Vuonna 2022 ja sitä ennen esillä olleisiin ohjelmiin ja niitä koskevien korvausten tilittämiseen sovelletaan 29.3.2019 päivättyä tilitysohjesääntöä.